

6 november 2010

Pierre deelt ons bij het ontbijt mee dat we nog vóór de middag naar Tshumbe vertrekken. Ik denk: “We zullen wel zien!” We maken alvast ons valies, nemen hier en daar nog wat foto’s en nemen afscheid van alle bekenden.

Met enkele mannen zitten we te praten onder de paillotte in de voortuin van Lucien en Gislaine. Het is een interessante discussie met onder andere een extreem negatief ingestelde ‘pasteur/predikant’ van een lokale sekte. Ik geniet ervan om wat ‘peper’ in zijn negativisme te strooien.

Een opmerkelijke vraag: “Groeien er bij jullie in België ook palmbomen?” “Nee, het is te koud bij ons.” “Koud? Wat/hoe is dat?” “Wel, dat is moeilijk uit te leggen. Wil ik jullie eens drie minuten in de koelkast steken? Dan zullen jullie rap voelen wat het is koud te hebben.” “Ja maar, je zal er ons dan toch wel uithalen, hé? En... zullen we dan niet sterven?”

Is dit grappig?

Komt de gedachte op: “Wat weten zij eigenlijk? Weten zij dan niets?”

Wel, kort nadat ik thuisgekomen ben in België ging ik aardappelen kopen in mijn gebuurte. Dat was eind november, we hadden de eerste vriesnachten achter de rug. “Hal!” zei hij, “terug uit Congo? En hoe was ’t daar?” “Goed hé, we hebben kunnen doen wat we wilden doen.” “Vriest het daar ook?” “Nee, het is daar altijd gemiddeld wel 25°C.” “Echt, zó warm?” Ik wil maar zeggen...

Van vertrekken is er om 12u. nog geen sprake. Eerst is er nog een middagmaal eer we ver na 14u. vertrekken. In de verte dreigt een

onweer. Na ongeveer een kwartiertje rijden, we zijn nog in Katako-Kombe, worden we op een hevige stortbui getrakteerd. Vijftien kilometer verder duikt het eerste probleem op. De weg in de kloof (zie heenreis vanuit Tshumbe) is door de regen is bovenaan serieus weggespoeld en glad. De laatste tien, twintig meter zijn bijna niet te doen. Boni vult de gleuven op en Pierre blaast de motor bijna op. Dat zou pas ‘leuk’ geweest zijn. Hij raakt boven en we kunnen onze reis verder zetten.

Het valt op nog maar eens dat de wegen absoluut niet goed zijn, niet onderhouden zijn bij het binnenrijden van en zeer dikwijls ook in de dorpen, grote en kleine. Toch moet ik meegeven dat de wegen maar vooral de pleintjes voor de huizen in enkele dorpen wel heel goed onderhouden zijn. Tussen de dorpen zijn de wegen verworden tot soms bijna overwoekerde paden. In de savanne zijn de wegen meestal te doen, in de wouden is rijden quasi onmogelijk: hellingen, erosie, afgevallen takken, bomen die de weg versperren ... Erg!

In Lotola houden we kort halt bij het ‘centre de santé’. Het is het eerste gerehabiliteerde centre van de gezondheidszone Katako-Kombe.

We naderen nu snel de savanne. Yves neemt daar het stuur over van Pierre. Het wordt een vlotte rit door een langzaam verduisterend landschap. In Owele kopen we nog wat ananassen voor in Tshumbe en in Ovungu wil Pierre kort een collega priester bezoeken en ons de materniteit tonen die deze daar bouwt. Als we verder rijden, is het bijna helemaal donker.

Het onweer is hier ook gepasseerd, de savanne ligt er nat bij. We rijden nog lang in het donker, Tshumbe lijkt heel veraf te liggen.

Enkele kilometers voor we in Tshumbe zijn, rijden we ons vast. Boni slaagt erin om ons uit te graven. We rijden over de brug Tshumbe binnen. De helling bergop onmiddellijk voorbij de brugweg is enorm uitgespoeld, niet alleen door het onweer van deze namiddag, nee, ook de voorbije twee weken heeft het hier veel geregend, zegt men ons, zodat de weg veel slechter is dan bij de heenreis. Deze keer rijden we ons écht hopeloos vast. We kunnen noch voor-, noch achteruit. De motor valt uit en de batterij is plat.

Pierre belt een tractor op. Dat hebben ze hier! Tshumbe is een 'stad' met meer dan één 'voiture'. Wij gaan te voet tot aan het BDOM.

"Hebben jullie dorst?" vraagt men ons, "Willen jullie wat water?"

"Een glas fris bier mag ook."

7 november 2010

Mieke heeft vannacht weer in het weeshuis geslapen. Yves en ik sliepen in een guesthouse aan de uitkant van de stad vlak naast het bisschoppelijk paleis in opbouw; prijs \$10 per nacht en per persoon, een goed bed, beddengoed, muskietennet en een kuip water met twee emmers voor de douche en het toilet inbegrepen. Er is geen elektriciteit. Het is dus basic maar dat stoort ons absoluut niet en we hebben zeer goed geslapen. De dag start met een laat ontbijt. De kok die daarvoor zorgt is namelijk met ons meegekomen vanuit Katako-Kombe. Hij moest dus ook wat recupereren. Het weze hem gegund, van harte. Het wordt een rustige dag. We lopen wat rond in de stad, lopen zuster Makri tegen het lijf en slaan een praatje. We gaan ook op bezoek in het ziekenhuis (neen, geen

commentaar!), nemen wat foto's, praten en kletsen wat, drinken een pintje bier, enzovoort... Yves heeft nog enkele afspraken en besprekingen.

Dr. Petit Jean komt met de motor uit Djalo niet zo ver van Lodja. Een ferme dagtrip als je het mij vraagt. Ik had vorig jaar een nieuw lap-topje mee voor hem: het is ondertussen kapot, hij heeft het laten vallen.

Het dokterskoppel Daniel en Charlotte komen met de motor uit Bena Dibele. Dat is een stuk voorbij Lodja. Ze hebben elk afzonderlijk gereden. Het ziet er dus naar uit dat Herman Devriendt, die morgen voor 'Artsen zonder Vakantie' voor de vijfde keer naar Katako-Kombe reist, veel leergierige assistenten zal hebben. 's Avonds komen Petit Jean, André en Modest langs voor een babbel. Het wordt een gezellige avond.

8 november 2010

Al voor het ontbijt maken we onze valiezen klaar, dan zijn we vrij tot we naar het vliegveld vertrekken. Henriette vervult de formaliteiten (Check-in, migratie e.d.).

We drinken een pintje onder de mangoboom en praten wat na met Pierre en Dustin, de piloot van de 'petit porteur'. Hij is pas vanuit Kananga aangekomen met onder andere een verse lading bier. Straks zal hij Pierre, een anesthesist van AZV, en Herman de chirurg naar Katako-Kombe overvliegen.

Spelende kinderen draaien rond ons en genieten van de aandacht die ze krijgen. Dustin is graag gezien, zo blijkt en mijn baard interesseert hen heel erg. Ze durven echter niet al te dichtbij komen want... Wie weet, een blanke man met een baard?

Ondertussen zijn we met zijn allen toch wat ongerust. De dozen met materialen, die de missie van AZV nodig heeft, zijn nog altijd niet aangekomen. Volgens de laatste berichten zijn ze in Lodja gelost, ze zouden met een vrachtwagen onderweg zijn naar Tshumbe. Er is hier heel wat getelefoneer aan voorafgegaan, naar Berty van Memisa in Kinshasa vooral. Het is heel moeilijk om hier iets geregeld te krijgen en dat hangt zeker niet alleen van de Congolezen af. Ook het materiaal voor de airco zou nu onderweg zijn. Laat ons hopen dat dit zo is en dat King er dan in slaagt om die te installeren. We hopen ook dat Henriette er ook in slaagt om de bestelling voor de bloedbank voor mekaar te krijgen die King en ik opgemaakt hebben.

In de stad wordt alles in gereedheid gebracht voor de begrafenis van de oudste Congolese Franciscanes. Ze is enkele dagen geleden overleden in een ziekenhuis te Kinshasa. Het wordt een belangrijk evenement waar ongeveer tweehonderd Congolese Franciscanessen op afkomen. De kathedraal wordt serieus opgeknapt, niet direct voor die begrafenis maar voor de plechtige viering van het honderdjarig bestaan van het bisdom Tshumbe Sainte Marie. Er worden vele bisschoppen, priesters en andere religieuzen, katholieke zusters, hoogwaardigheidsbekleders, enzovoort verwacht.

Plots krijgt Pierre telefoon: "Het vliegtuig is geland!" Oeps! Nu is hij te laat om Herman en Pierre te verwelkomen. In zeven haasten wordt de bagage ingeladen en waar de weg het toelaat rijden we in een rotvaart naar het vliegveld. Daar hebben we toch nog een beetje tijd om met Pierre, Herman en ook Monseigneur Djomo een praatje te slaan. We stappen in, ons verblijf in de Sankuru zit er op.

Als we enkele uren later in Kinshasa uit het vliegtuig stappen, verwelkomt de typische zwoele warmte ons, de herkenbare geur ook van de stroom.

Hypoliet pikt ons op en moet dan nog Paola ophalen aan de andere kant van de stad waar zij een conferentie over het oprichten van mutualiteiten bijwoont. Om files te vermijden zig-zagt Hypoliet dwars door de stad: wijk in, wijk uit, wijk in, wijk uit... En juist dit is de moeite: visite non guidée à travers la pauvreté! Wat een smerigheid! Wat een verval! Wat een leven-digheid! Wat een ellende!

De campus van de universiteit waar we lens passeren lijkt een vergane glorie in verval.

Bij de Kapucijnen, onze thuis in Kinshasa, verfrissen we ons en trekken verse kleren aan. Straks worden we op de ambassade van Malta verwacht voor een diner maar voor we naar daar vertrekken hebben we nog een afspraak met dokter Jacques Courtejoie. Veel tijd hebben we niet. Daarom nodigt Yves hem en Roger uit om morgen bij 'ons' te komen eten.

Het diner in de ambassade van Orde van Malta: op het terras koele champagne met hapjes als aperitief, binnen dan, bediend door zwarte garçons in livrei, een verzorgd en heel lekker voorgerecht, een hoofdgerecht, een moussetaart met chocolade als dessert en poussecafé op het terras. Een waar contrats met de streek 'Ou les mousquites sont encore sauvages'.

9 november 2010

Om acht uur hebben we vergadering bij/ met Memisa. Yves brengt verslag uit van onze missie.

Tegen half elf komt Hypoliet onze bagage oppikken voor de check-in bij Brussels Airlines in het centrum van Kinshasa. Yves vertrekt met Henriette naar ergens in Kinshasa waar Monseigneur Djomo Yves nog eens wil spreken voor we weer naar België vertrekken.

Wat later dan voorzien, 't is al ruim 14u., zijn Yves en Henriette weer thuis en kunnen we aan tafel. Jacques en Roger zijn er al.

Om 17.30u. vertrekken we naar Ndjili, om de files te omzeilen; weer langs allerhande sluiptwegen. Bij een koele pint kijken we nog wat naar de vliegtuigen en de activiteit op de tarmac. Om 20.50u. stappen we op het vliegtuig. Ons verblijf in Congo zit er op. Vanaf nu zullen we thuis verder werken. Yves zal kort op de bal blijven spelen, ik zal tegen ten eind januari 2011 het dossier voor Energy Assistance helemaal klaar hebben.

Enkele weetjes

Aankoop cement:

Kostprijs in Kinshasa: \$14 per zak

Eindprijs ter plaatse in Katako-Kombe: \$50!!!

Kantine

Lucien en Ghislaine zijn gestart met de bouw van een kleine kantine. Daar zullen ze wat kleine spullen verkopen (zeep, schrijfgerief, ...) aan de mensen die het ziekenhuis bezoeken.

Steenbakkerij

Achter de diensten interne is er in het bos een steenbakkerij van het type veldoven zoals we dat ook bij ons gekend hebben. Daar maken en bakken drie jonge gasten de stenen waarmee het nieuwe administratief gebouw opgetrokken wordt.

Oventje in klei om op te koken?

De vrouwen stoken hun vuurtjes om te koken tussen twee of drie stenen. Dit is een niet al te efficiënte manier om te stoken. Ik wil nagaan hoe hier oventjes in klein kunnen gemaakt worden die de warmte onmiddellijk naar de kookpot brengen. Op die manier zou er minder hout nodig zijn om te stoken.

Test drinkbaar water met petflesje geslaagd.

In een Spaanse editie van National Geographic las ik een berichtje over een Zwitserse NGO die een systeem ontwikkeld heeft om onzuiver of verdacht water drinkbaar te maken. Het principe, dat algemeen aanvaard wordt, is dat UV-stralen steriliseren. Dit principe wordt op een vrij eenvoudige manier toegepast. Pet-flessen (PAS OP: Niet PVC-flessen) worden met water gevuld en enkele uren (minstens zes) in volle zon gelegd. Daarna is het water in de flessen drinkbaar.

Ik heb dit getest in Katako-Kombe. Ik heb enkele Coca-Cola-flesjes gevuld met regenwater uit de cisterne. Deze flesjes lagen dan ongeveer 12 uur in de zon. Na het drinken van dit gesteriliseerde water ben ik niet ziek geworden. Moet vervolgd worden.

Meer info via

<http://www.sodis.ch/index>

en info@sodis.ch

Nieuw administratief gebouw

Er is een nieuw administratief gebouw in aanbouw dat tegen volgend jaar in gebruik zou moeten zijn. Alle administratieve diensten van het ziekenhuis en de consultaties van de artsen moeten hier onderkomen vinden. Tot nu toe zijn die diensten over de campus verspreid: de administratieve diensten van het ziekenhuis bevinden zich in het administratief gebouw van de gezondheidszone, de consultaties in de nieuwe materniteit.

Vrouw met vijfing

We kregen regelmatig bezoek van een vrouw met drie kleine kinderen. Het zijn de enige drie kinderen van een vijfing (!!!) die nog in leven zijn. De vrouw heeft tot nu toe dertien kinderen gebaard waarvan er nog slechts vijf in leven zijn.

Postkaarten bestaan hier niet, postertijen ook niet. Dus heb ik maar wat sms-jes verstuurd: zeer goedkoop hier én efficiënt.

De nonnetjes hebben een nieuwe, kleine 4 x 4.

De 4 x 4 van het project is rats versleten, 't is een rijdend wrak. In 2011 is de aankoop van een nieuwe Toyota-pick-up gebudgetteerd.

Een Toyota-ambulance waar regelmatig werk aan is 'staat op hoge poten' maar met die 'goede' wegen hier kan ze in Katako-Kombe zelf amper rondrijden.

De 4 x 4 waar wij mee rondreden is van het CRS (Christian Relief Service), hoogstwaarschijnlijk moet voor het gebruik huur betaald worden.

King is erin geslaagd om in elke operatiezaal een airco te installeren. Het in Kinshasa bestelde materiaal is dus tijdelijk hier geraakt.

In de dorpen waar we halt hielden werden we o.a. verwelkomd door de 'Chef Coutumier' of 'Wembi'. Dat is een man die, al dan niet versierd met ornamenten, tussen de menigte loopt en ondertussen op een soort trommel slaat: de losambi. Dat is een dubbele metalen klok die uit twee door een handvat aan mekaar bevestigde klokhelften bestaat. Elk stuk heeft een andere klank. De 'Chef Coutumier' slaat met een stok, de okomba, op dit soort trommel.

(info uit Anthiologie de la musique Congolaise (RDC), Vol. 8 : Musique des Tetela)